

Pentti-Oskari Kangas, onnellinen naantalilainen

Pentti-Oskari on suurimmalle osalle suomalaisista tuttu 7 Seinähullua Veljestä -huumoriorkesterin keulahahmona. Turkulaisille sitä vastoin höyrylaiva Ukkopekan kapteeni ja Vaakahuoneen paviljongin nyt jo entinen omistaja. Naantalilaisille hän on ennen muuta Herrankukkaron isäntä, tai niin kuin hän itse sanoo: kiireapulainen. Mutta mitä kaikkea muuta Pentti-Oskari onkaan.

Pentti-Oskari on syntynyt Uudessakaupungissa 1943. Meri oli läheinen pikkupojasta lähtien. Miten tärkeä meri ja saaristo on ollut elämässäsi?

-Mieli merellä, sydän saaristossa, se on yksi sloganeistani. Se on ollut semmoinen punainen lanka elämässäni ihan syntymästä saakka. Olen viettänyt suuren osan lapsuudestani ulkosaaristossa. eli Lyökissä. Sieltä ne suomut ovat kasvaneet.

Valmistuit opettajaksi vuonna 1964. Muutaman vuoden toimit opettajana etäällä merestä, mutta palasit vielä Raumalle muutamaksi vuodeksi. Jätit kuitenkin äitisi toivoman opettajan viran. Mikä sai vaihtamaan "kunniallisen" ammatin muusikon epävarmaan elämään?

- En sitä vaihtanut, eikä ollut tarkoituskaan. Meitä oli 4 opettajaa. Oltiin poikamiehiä ja ajateltiin, että soitetaan nyt jonkin aikaa jos vaikka siivet kantaa. Ne sitten kantoj ja lähti liitoon. Meidät valittiin vuonna 1971 Suomen parhaaksi tanssiorkesteriksi. Suosio oli niin infernaalinen, että saatiin ensimmäisen kerran Suomen viihdemusiikin historiassa samaan aikaan 2 kultalevyä. Kun suosio oli suuri, ajateltiin, että kyllä sitä sitten opettajaksi pääsee aina.

Rymättylään perustit matkailuyrityksen, Herrankukkaron jo vuonna 1994. Pienen pojan suuri haave oli aikanaan päästä höyrylaivan kapteeniksi. Vuonna 1985 hankittu nykyinen S/S Ukkopekka toteutti haaveesi. Siitä noin kymmenen vuoden päästä tuli Vaakahuoneen vuoro. Mikä ajaa miestä lähes hullujen ideoiden toteuttajaksi?

- Vaakahuoneen homma alkoi pitkälti siitä, kun lopetin aktiivisen musisoinnin, minulle jäi jonkinmoinen kiitollisuudenvelka musiikkiin. Kun perustin Vaakahuoneen ravintolan, oli alusta asti selvää, että siellä on elävää musiikkia. Halusin antaa mahdollisuuden muille nauttia musiikista ja samalla nauttia siitä itsekin.

Oikeastaan mulla on ollut elämässä yksi punainen lanka: huvittaa ihmisiä ja aikaansaada hyvää oloa ja tuottaa hyvää mieltä, se soittaminen oli sitä. Tämä matkailuyrityskin on sellaista. Viedä ihmisiä höyrylaivalla merelle ja saaristoon, tuoda rauhaa ja hyvää oloa. Tämä Herrankukkaro on vielä enemmän sitä: rauhaa, luonnonläheisyyttä, puhdasta luontoa ja hyvää oloa.

Löysit vaimosi Marjan kanssa Sri Lankan turistikohteena ensimmäisen kerran vuonna 1985 lomaillessanne. Myöhemmin siitä tuli teille rakas avustuskohde ja myös toinen koti. Mikä Sri Lankassa teitä viehätti?

Kaksi asiaa; luonto ja ihmisten hymy. Se on kaikki kaikessa. Mitään muuta perustetta ei tarvitse olla. Näillä perusteilla ihminen viihtyy ja hänen on hyvä olla.

Alussa lähdettiin mukaan kummitoimintaan. Parhaimmillaan meillä ja ystävillämme oli yli viisikymmentä kummilasta ja heille rakennettiin koteja ja muuta. Me rekisteröimme hankkeen Suomessa ja Lotus Hill on ainoita ulkomaalaisia avustushankkeita, joka on virallisesti rekisteröity Sri Lankassa. Se on hyvin harvinaista siellä.

Vaimoni sanoi aikanaan, että autetaan me niitä, jotka muut ovat unohtaneet. Tottakai niitä autettavia on Suomessakin, mutta ei puhuta samoista atmosfääreistä kuin mikä tilanne siellä on. Pienellä rahalla saa siellä paljon aikaan. Ei ole mitään hallinnollisia kuluja kaikki tehdään vapaaehtoispuhjalta ruohonjuuritason työtä. Olemme hankkineet muun muassa noin 20 000 koulukenkäparia pienillä rahoilla. Ilman koulukenkä lapsi ei pääsisi kouluun. Erityisesti autamme tyttöjä kouluun. Sitä kautta yhteiskunta inhimillistyy ja tasapuolistuu.

Koitte siellä myös vuoden 2004 suuren tsunamin ja sen jälkeisen kaaoksen. Jo heti paikan päällä aloititte paikallisten avustamisen. Se avustustyö johti myöhemmin tähän Lotus Hill -nimiseen avustushankkeeseen, jonka kohteena on tähän mennessä ollut noin 80 000 köyhää, syrjäytynyttä ja vammaista lasta. Miten tämä kaikki on ollut mahdollista maassa, missä byrokratia ja korruptio estävät usein avun perille saamisen?

- Tämä oli äärimmäisen hyvä kysymys, sillä se on aivan oleellinen koko meidän toiminnassamme. Tämän kysymyksen taustalla on se, miksi juuri me olemme lähes ainoa Sri Lankassa. Se on demokraattinen sosialistivaltio, jota johtavat vanhat kommunistit. Varmaan byrokraattisimpia ja korruptoituneimpia valtioita, mitä maailmassa on. Vastaus on, että vaimoni ansiosta me lyöttäydyimme heti alussa munkkien hyväntekeväisyysjärjestön kanssa yhteistyöhön. Buddhalaismunkit tekevät siellä suurimman osan valtion sosiaalityöstä ja me pääsimme heidän mukaansa Meistä tuli heti hovikelpoisia. Muun muassa maan sosiaaliministeri tuli mukaan toimintaamme. Yhteistyö munkkien kanssa avasi meille ovet.

Tsunamin jälkeen me pääsimme melkein mihin tahansa. Eli heti tsunamin jälkeisenä päivänä kiersimme munkkien kanssa ja minä vinguttelin luottokorttejani niin paljon kuin pystyin. Kierrettiin temppeleitä, minne ihmiset olivat hädässä paenneet. Me toimimme nimenomaan alimmalla ruohonjuuritasolla. Ei siinä korruptiota pääse syntymään.

Kerron kuinka me jaamme lapsille kenkiä. Parhaimmillaan voi olla viisisataa lasta samana päivänä. Sitten tulee suoraan tehtaalta kuorma-auto täynnä lasten koulukenkiä. Mukana on kaksitoista miestä, jotka alkavat sovittaa kenkiä lasten jalkoihin. Jokainen saa omiin jalkoihin sopivat kengät. Isoja korruptiomiehiä ne kengät eivät hyödytä, kun ne eivät heidän jalkaansa mahdu. Joku sitten on sanonut, että entäs, jos ne myyvät ne kengät jollekin naapurille. So what! Jäähän se raha kuitenkin siihen köyhään perheeseen. Ostavat sillä ruokaa. Tiedän kuitenkin, että ainakin 90 % pääsee kouluun niillä kengillä, varsinkin tyttölapset. Ja se on tärkeätä, että tyttöjä koulutetaan.

Vaimoni on silmäni ja korvani siellä. Minä organisoin ja hoidan varainhankintaa mm kirjoittamalla Onnellisen miehen tarinoita, sekä kalareseptikirjoja. Ei voi muuttaa koko maailmaa, mutta jos voi muuttaa yhden ihmisen koko maailman, niin sekin on jo paljon.

Nythän me tiedämme, että sekä s/s Ukko-Pekka että Herrankukkaro ovat merkittäviä toimijoita Naantalın matkailulle. Vielä 2000-luvun alkupuolella oli epäilijöitä Herrankukkaron ideasta, kun uudesta kaavasuunnitelmasta tuli valituksia. Olit kuitenkin varma ideastasi. Mistä sellainen varmuus kumpuaa?

- Oikeastaan minulla on ollut elämässäni yksi punainen lanka: huvittaa ihmisiä ja aikaansaada hyvää oloa ja tuottaa hyvää mieltä. Se soittaminen oli sitä. Tämä matkailuyrittäminenkin on sellaista. Viedä ihmisiä höyrylaivalla merelle ja saaristoon, niin kyllä siinä on juuri se, että tuo rauhaa ja hyvää oloa. Tämä Herrankukkaro on vielä enemmän sitä: rauhaa, luonnonläheisyyttä, puhdasta luontoa ja hyvää oloa.

Ilmoitin jo monta vuotta sitten, että en kuole ennen kuin se kaava on valmis. Ja nyt kun se valmistui, minulla on hiukka höntti olo. Kun höyrylaiva lähti liikkeelle ensimmäisille reissuilleen, niin ihmiset nauroivat, että Oskari vie tyhjiä tuoleja Naantaliin. Ajattelin, että jos itse uskon, se on tärkein asia. Jos et itse usko, niin turha on luulla muidenkaan uskovan.

Oletko koskaan laskenut kuinka paljon olet tuonut matkailijoita höyrylaivalla Naantaliin, tai monelleko vieraalle Herrankukkaro on antanut elämyksiä?

Naantaliin olemme tuoneet noin puoli miljoonaa matkajaa, joista arvioni mukaan 150 000 Muumimaailmaan, Herrankukkarossa on vierailut toistasataatuhatta vierasta.

Moni ei myöskään tiedä, että olen muun muassa ollut tuomassa Muumimaailmaa Naantaliin aikoinaan. Muumimaailman piti ensin rakentaa Tampereelle, Retrettiin ja Porvooseen: Olin silloin mukana siinä ideointiryhmässä. Vänkäsin väkisin, että se tuodaan tänne meren rannalle. Muumit ovat meren lapsia. Muumimaailma oli sittemmin tarkoitus perustaa Turkuun, Ruissaloon,

mutta Turun poliitikot sen torpedoivat. Kun aloin sen aavistaa, sovin syyskuussa salaisesti Naantalien kaupunginjohtajan ja parin johtavan poliitikon kanssa sen tuomisesta Naantalien kohteeksi. Optio Turun kanssa oli helmikuun alkuun. Mutta meillä oli täysi vauhti päällä koko ajan. Ja kesäkuussa se avattiin. Siirryin takaisin omien yritysteni pariin. Oikeastaan siinä toteutui yksi suuri unelmani kehittää Naantalien matkailua.

Luin jostain, että olet kova nukkumaan ja tarvitset paljon unta. Miten sellainen ominaisuus sopii miehelle, jolla on koko ajan monta rautaa tulella?

Nukun kunnolla, kun nukun hyvin, niin työt sujuu hyvin. Kerran kerroin edesmenneelle unitohtori Alihangalle, että saan usein aamuyöstä tosi hyviä ideoita, mutta aamulla herättyäni en muista niitä enää. Alihanka sanoi, että ota pieni ruutuvihko siihen viereen ja kirjoitat vain muutaman sanan ja nukut uudelleen. No, sitten tuli tosi hyvä idea ja kirjoitin ruutuvihkoon. Heräsin aamulla ja jännittyneenä avasin vihon. Siinä luki: "Tosi hyvä idea." Nukun 8-9 tuntia, olen puoliunessa noin tunnin ja nukun taas uudelleen. En halua, että minut herättää herätyskello, puhelin eikä vaimo.

Mikä on suhteesi Naantaliin

Se on aika mutkaton. Me muutimme Taivassaloon 1957. Isä rakensi kesämökin Heikinkariin ja me käytiin isän kanssa aika usein moottoriveneellä Naantalissa. Silloin ihastuin ihan silmittömästi Naantaliin.

Kun sitten olin orkesterin kanssa kiertänyt Suomea ja perustin perheen, oli kytkettävä jalat tukevasti maahan. Lopetin keikkakiertämisen, vaikka tein silti muita musiikkitoita. Jo 1970-luvun alussa halusin muuttaa Naantaliin. Immasen mäestä ostin talon. Sitten seuraavaksi piti Seurahuoneen talo saneerata ja laittaa siihen koti, mutta sitten sattumalta oli toi Forssi tossa ni kävelin ovesta sisään ja sanoin rouvalle, että jos joskus haluatte myydä tämän, niin tässä on käyntikortti. Rouva suuttu, että tämä on heidän kotinsa, miten te kehtaatte. Pyysin anteeksi ja sanoin, että jos joskus tulee mieleen. Rouva soitti seuraavana päivänä, että kaupat voisi tulla tekemään. Minä menin sen verran änkäksi, etten ymmärtänyt kysyä edes hintaa. Eikä mulla ollut penniäkään rahaa. Pankinjohtaja sanoi, että sä olet hullu, mutta sain vekselin. Sieltä en lähde pois kuin jalat edellä. Se oli varmaan semmoinen sinnikkyuden osoitus. Tämä on minun rakas kotikaupunkini.

Olet nyt omien sanojesi mukaan puolieläkeläinen, eli teet vain 12 tuntia vuorokaudessa töitä ja lopun nukut. Mutta osaako Pentti-Oskari olla ideoimatta uusia? Onko vielä joku toteuttamaton unelma mielessä?

Kyllä niitä on, mutta kyllä olen sen suhteen realistinen. Olen kyllä jakanut ideoita muille, mutta nyt toteutan niitä valikoivasti. Jos suomalaisen miehen keskivertoikä on 76,5 vuotta, olen nyt 76 vuotias, jos siis minulla on vielä puoli vuotta aikaa, niin en ehdi niitä toteuttaa. Minulla on kyllä hyviä ideoita, mutta jaan ne mielellään hyvälle ystäväilleni. Herrankukkarossa saan vielä toteuttaa ideoitani ja kehittää sitä hommaa.

Pentti-Oskari on palkittu monenlaisilla ansioilla matkailun alalla mm: Suomen paras kesämatkailutuote 1987, Naantalien Unikeko 1989, Turun kaupungin jakama Matkailun Oskari 1997, Suomen matkailuhenkilö 2000, Vuoden 2010 kotimaan matkailuyritys, Yrittäjäpalkinto, Suomen Saunaseuran vuoden Sauna-Samuli, Ruokamatkailun palkinto 2019 ja nyt Vallis Gratiae-mitali 2019

Haastattelu Naantalissa 10.8.2019